

Søknad

Søknadsnr.	2025-0092	Søknadsår	2025	Arkivsak
Støtteordning	Agder: Utviklingstiltak i klynger og bedriftsnettverk			
Prosjektnavn	Eyde-klyngens bidrag til realisering av Regionplan 2030 i 2025			

Kort beskrivelse

Agder regionsplan sammenfaller godt med Eyde-klyngens visjon: Å sikre tilvekst og konkurransedyktig norsk prosessindustri som opererer innenfor naturens tålegrense, og i fellesskap strebe å gi positivt bidrag tilbake til samfunnet og naturen. Eyde-klyngens deltakerbedrifter treffes med full tyngde av usikkerheten skapt av den geopolitiske situasjonen og det blir enda viktigere at bedriftene samhandler for å nå de felles målene. Vi søker om støtte for målrettede aktiviteter for å sikre dette.

Prosjektbeskrivelse

Gjennom de omsøkte prosjektene vil Eyde- klyngen bidra til å nå målene i Agder fylkeskommunes strategi for kraftforedlende industri: «Agder skal være en attraktiv region for etablering og videreutvikling av ny grønn, fossilfri, sirkulær og bærekraftig, kraftforedlende industri, basert på regionens fortrinn og egne kraftressurser»

Regionens strategi sammenfaller godt med Eyde-klyngens egen strategi og klyngens målsettinger:

- Sikre norsk material- og prosessindustris konkurransekraft i lavutslippssamfunnet
- Bidra til økte investeringer i prosessindustri og nærliggende grønn industri i Norge
- Styrke verdikjeden rundt prosessindustrien og bidra til bærekraft vekst i leverandørbedrifter

knyttet til prosessindustri

For 2025 søker vi støtte til videreutvikling av følgende hovedsatsinger:

1. Utvikling og deling av kompetanseutvikling for bærekraftig og intelligent industri
2. Tilgang på kompetanse for fremtidens industri
3. X Faktor - global forståelse og lokal handling

1. Utvikling og deling av kompetanseutvikling for bærekraftig og intelligent industri

Den mest effektive måten å dele og utvikle kunnskap og beste praksis er gjennom faggrupper med ressurspersoner fra medlemsbedriftene. I den svært usikre situasjonen Eyde-klyngens eksportbedrifter står i, blir det enda viktigere å sikre effektive og målrettede aktiviteter som gir den innsikten bedriftene trenger for redusere miljø- og ressursforbruk og å komme igjennom en digital transformasjon. Kjernen i Eyde-klyngens samhandling er klyngens faggrupper (Lean, Helse&Sikkerhet, Ytre Miljø, LEAN, Automasjon, Prosess, Energi, Lab, Prosjektledelse, Opplæringsansvarlige). Disse ledes alle av et arbeidsutvalg med 5-7 representanter fra bedriftene.

Faggruppens rolle er å identifisere problemstilling og kompetansegap som klyngen kan løse i fellesskap gjennom arenaer for kompetansedeling og kompetansepåfyll. Eyde- klyngen arrangerer kompetansedager som går i dybden på definerte problemstillinger og muligheter. Tilbudene gis ofte på bedriftene slik at innsikten om de ulike bedriftenes situasjon er reell. Vi vil også gjennomføre workshops for å diskutere problemstillinger og finne egne/felles prosjekter der medlemsbedriftene kan samarbeide om å finne løsninger og identifisere pilot-prosjekter, såkalt kodekneking. Bedriftene selv står ofte for kompetansedeling, i godt samspill med Eyde-klyngens nettverk av eksterne eksperter. Vi har også utviklet et fast månedlig tilbud om digitale frokostwebinarer der vi raskt svarer ut felles problemstillinger. Arrangementene gir rask tilgang på relevant innsikt, som medlemsbedrifter kan bruke som grunnlag for operative beslutninger og langsiktige valg. Eyde-klyngen skal også utvikle administrasjonens rolle som koplingsboks – der vår evne til å «matche» problem med løsning forsterkes.

2. Tilgang på kompetanse for fremtidens industri

Tilgang på riktig kompetanse er identifisert som en av de største utfordringene for å lede norsk industri gjennom det grønne skiftet, både i Prosess21 og i regjeringens veikart for grønt industriløft. Dette er også ett av seks hovedsatsinger i EUs Clean Industrial Deal (25. februar 2025). Eyde-klyngens egen kartlegging gir et godt bilde av prosessindustriens kompetansebehov i årene som kommer. Hovedutfordringene inkluderer et generasjonsskifte og behovet for kompetanse knyttet til nye investeringer og teknologi. I vår region vil nye industrietableringer, samt fortsatt store investeringer i olje og gass, øke konkurransen om arbeidskraft. Eyde-klyngen skal utvikle en strategisk kompetanseplan for å kunne gi presise bidrag til regionens innsats for kompetanseutvikling. Vi vil også kople arbeidet til vårt partnerskap i EU (a.spire).

Rekruttering vil bli svært krevende og et viktig satsningsområde fremover for klyngen. Vi trenger at flere velger tekniske yrkesfag i årene som kommer, og vi trenger flere med relevante fag fra høyere utdanning. Til tross for usikre tider melder 7 av 10 medlemsbedrifter i Norsk Industri om et udekket kompetansebehov. Av disse har over 70 prosent behov for kompetanse innen fagområdene ingeniør og tekniske fag (kilde: NHOs kompetansebarometer 2024). Den viktigste årsaken til at bedriftene ikke får tak i den kompetansen de etterspør er at det mangler kvalifiserte søkere til ledige jobber. Bedriftene etterspør særlig tekniske yrkesfag. Industrien i Agder har også behov for enda flere ungdommer som velger utdanningsprogrammet studiespesialisering med fordypning i realfagene.

Samtidig som industrien trenger at flere velger relevant utdanning, har vi et stort potensial i å øke andelen jenter i industrien. Rekruttering blant kvinner vil være en viktig strategi, verkene må være og oppfattes som attraktive arbeidsplasser for kvinner. En annen viktig strategi er å sikre at flere av dem som står utenfor arbeidslivet kommer inn. Vi må fortsette jobben med å forsterke de ulike initiativene rundt arbeidskraftreserven.

Fagutdanninger, høyere yrkesfaglig utdanning, samt universitet- og høyskolesektoren vil være avgjørende for å levere høykompetent arbeidskraft og skreddersydd kompetansepåfyll som treffer bedriftenes kompetansebehov for å sikre videre drift og utvikling. Utviklingen skjer raskt, og videreutvikling av egne ansatte vil bli enda viktigere fremover derfor arbeider Eyde-klyngen med å utvikle utdanningstilbud i samarbeid med utdanningsinstitusjonene.

Det er uheldig at det generelt er lav kunnskap om industrien blant rådgivere, veiledere og lærere på ungdoms- og videregående skole. Vi må synliggjøre de ulike arbeids- og karrieremulighetene ved verkene. Eyde-gruppens nettverk for opplæringsansvarlige er referansegruppe for dette arbeidet.

Vi må også arbeide med temaer som seniorkompetanse, og utvikle strategier for å sikre at deres kompetanse ikke går tapt. "Super seniorer" i mer fleksible roller og tiltak for å forlenge arbeidslivet kan være løsninger.

Eyde-klyngen vil også arbeide med tiltak som tiltrekker og beholder kompetansen vi behøver i regionen, blant annet ved å tilby arenaer for nye medarbeidere for å skape seg nettverk.

Eyde-klyngen arbeider langs alle disse dimensjonene og samarbeider med relevante aktører for å styrke kompetanseutviklingen og samarbeidet mellom partene.

3. X Faktor - global forståelse og lokal handling

En viktig del av arbeidet Eyde-klyngen gjør på vegne av medlemsbedriftene er å følge med på trender og utvikling internasjonalt for å dra kunnskapen til klyngen og regionen. Norsk prosessindustri er nært knyttet til resten av Europa og i den spente geopolitiske situasjonen verden er i nå vil det være enda viktigere å være tett på EUs satsing på grønn og sirkulær industri – slik det er formulert i Clean Industrial Deal. Agders industri kan være en enda viktig bidragsyter til europeiske verdikjeder, og vi må være tett på utviklingen av EU- prosessene slik at våre bedrifter kan ta del i disse viktige verdikjedene. Vi deltar aktivt i internasjonale partnerskap i FoUol-prosjekter og arenaer og øke vår synlighet gjennom dette. Vi bruker vårt nettverk til å trekke innsikt i våre fora – som toppledermøter ifm årsmøte, arrangementer under Arendalsuka, Eyde-dagen mv.

Det er også viktig å være tett på prosessene i Norge og følge opp ambisjonene i Prosess21: Å fordoble eksporten fra prosessindustrien til 300 milliarder innen 2030 og samtidig redusere klimautslippene med 50%. Eyde-klyngens rolle i dette er å ha innsikt i bedriftenes utfordringer, legge til rette for felles forsknings- og innovasjonsinnsats og spre innsikt om muligheter gjennom det norske og europeiske virkemiddelapparatet. Dette skjer gjennom Eyde-klyngens FoU-forum. Her definerer klyngens felles satsinger og felles utviklingsløp får dekarbonisering av industrien.

Vi bruker også Eyde Y i dette arbeidet. Gruppen består av ansatte i Eyde-klyngens medlemmer og partnere under 40 år og er en drivkraft i å nå Eyde-klyngens visjon. Mandatet er å utforske og utfordre Eyde-bedriftene på vegne av bedriftene og klyngen.

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Eyde-klyngen Org.nr:993209767 post@eydecluster.com	Kystveien 2 4841 ARENDAL	48010532
Kontakt- person	Helene F Fladmark helene@eydecluster.com	Kystveien 2, 4841 Arendal 4841 ARENDAL	48010532
Prosjekt- leder	Helene F Fladmark helene@eydecluster.com	Kystveien 2, 4841 Arendal 4841 ARENDAL	48010532

Mottatt offentlig støtte tidligere: Ja

EU Horisont Europa, Innovasjon Norge, Norges forskningsråd, Agder fylkeskommune.

Spesifikasjon

Bakgrunn

Verden står stadig overfor klimautfordringer og ressursknapphet som bare kan løses gjennom økt tilgang på fornybar energi, og nye løsninger for transport. Samtidig må all produksjon forholde seg til at ressursuttaket må stoppe. Fokus på trygg tilgang på strategiske og kritiske materialer som trengs i dette grønne skiftet og i et sikkerhetsperspektiv har økt det siste året. Nettopp dette er adressert i EUs satsinger på kritiske og strategiske råvarer (CRM) og i en offensiv for å styrke Europas konkurransekraft. Her er både energiintensiv industri, tech industri og sikruler løsnings hovedfokus. Nettopp de områdene Eyde-klyngen samarbeider om. Vi mener Agder har unike fortrinn for bidra både i norsk og europeisk sammenheng. Vi har en god industriell infrastruktur og kompetanse, tilgang på fornybar kraft, har sterk samhandlingsevne, og nærhet til markedene i Europa. Agders strategi for kraftforedlende industri understreker dette.

Eyde-klyngen er en viktig drivkraft i dette økosystemet. Klyngens visjon er å sikre tilvekst og konkurransedyktig norsk prosessindustri som opererer innenfor naturens tålegrense. I fellesskap streber vi etter at bedriftene skal gi positivt bidrag tilbake til samfunnet og naturen.

Prosjekt mål

Med det omsøkte prosjektet vil vi bidra til å nå klyngens mål:

- Å bidra til at Eyde-bedriftene er attraktive arbeidsplasser og rekrutterer godt
- Å utvikle relevante kompetanse og utdanningstilbud som bidrar til kompetente arbeidstakere
- Å bidra til at bedriftene scorer best i verden på ESG-indikatorer
- Å bidra til en digital transformasjon av bedriftene
- Å ta del i de globale utviklingstrendene og sikre industriens rolle fremover.
- Å synliggjøre Agders attraktivitet for grønne industriinvesteringer

Forankring

De omsøkte aktivitetene er godt forankret i Eyde-klyngens strategi og -handlingsplan som er vedtatt av Eyde-klyngens styre og orientert om i årsmøtet. Gjennom gode prosesser i våre faggrupper og direkte dialog med deltakerbedriftene kjenner vi utfordringsbildet til deltakerne godt og sikrer god deltakelse i aktivitetene.

Prosjektorganisering

De tre hovedsatsingene har hver sine prosjektledere (beskrevet i aktivitetsplan). Eyde-klyngens daglige leder er ansvarlig for gjennomføring og rapporterer til Eyde-klyngens styre.

Samarbeidspartnere

Samarbeidspartnerne er hovedsaklig deltakerbedrifter og -partnere til klyngen.

Aktiviteter

Se vedlagt detaljert plan

Målgrupper

Hovedmålgruppen for våre tiltak er deltakerbedrifter. I tillegg vil mange av våre aktiviteter ha andre stakeholdere i regionen som målgruppe: for eksempel andre klynger, utdanningsaktører og utviklingsaktører. De utdanningstilbudene vi bidrar til å utvikle er åpne for alle.

Resultat

Se omtale under bakgrunn og mål

Effekter

Ref over

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

Se aktivitetsplan

Kostnadsplan

Tittel	2025	2026	2027	2028	2029	SUM
1. Utvikling	2 000 000					2 000 000
2. Kompetansetilgang	2 000 000					2 000 000
3. X Faktor	2 600 000					2 600 000
Totale kostnader						0
Sum kostnad	6 600 000					6 600 000

Finansieringsplan

Tittel	2025	2026	2027	2028	2029	SUM
Agder fylkeskommune	3 300 000					3 300 000
Egeninnsats	3 300 000					3 300 000
Sum finansiering	6 600 000					6 600 000

Geografi

4200-Agder

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
250204 Agder FK - aktivitetsplan.pdf	172 617	- 28.02.2025 -